

Forslag til ændring af menighedsrådsloven § 2 (om rådets sammensætning):

Lidt baggrundsoplysninger:

Et sogns anliggender styres af menighedsrådet (§1)

Menighedsrådet består af et antal folkevalgte *lægfolk* samt de *præster*, der er ansat i sognet (§2).

Antallet af *lægfolk* er *minimum* 5 og øges for hver ekstra 1000 medlemmer af sognet. Er der i sognet f.eks. 1200 medlemmer, skal der vælges 6 lægfolk. Er der f.eks. 4200 hundrede medlemmer, skal der vælges 9 lægfolk. I loven er der sat et *loft på 15* for, hvor mange lægfolk, der kan være i rådet.

Antallet af *præster* i rådet er lig med det antal præster, der er ansat – som tjenestemænd eller efter overenskomst med mindst 1 års anciennitet – ved kirken/sognet. Men der er ingen max-grænse.

Problem:

I *landsognene* er der typisk ikke ansat mere end 1 eller 2 præster – og derfor vil rådet være domineret af de folkevalgte lægfolk – sådan som hele intentionen er med menighedsrådsloven og folkekirkens indretning i det hele taget.

Men i *mange kirker i byerne* er forholdene helt anderledes. Her er der langt flere præster ansat ved en kirke – nogle steder helt op til 6-7. Og det betyder som loven er udformet i dag, at præsternes andel af et menighedsråd er langt større og vi nærmer os nogle steder noget, der bedst kan karakteriseres som et præstestyre. Og med en mindre andel af folkevalgte mindskes tilsvarende den demokratiske legitimitet.

Jeg kan illustrere ovennævnte med forholdene i den kirke, hvor jeg selv er medlem af menighedsrådet (Vor Frue sogn, domkirken i København). Der er 9 folkevalgte lægfolk og 6 ansatte præster med domprovsten som den overordnede for den gruppe. Dvs. at præsterne har 40 % af indflydelsen – og dermed meget langt fra selve idégrundlaget bag det, at folkevalgte lægfolk styrer kirkens anliggender. De folkevalgte har en demokratisk legitimitet, som ansatte præster ikke har.

Og endnu et problem ved en meget stor præstegruppe i menighedsrådet: Præsterne indgår i et *hierarki* med den kirkebogsførende som overordnede de øvrige præster. Dette kan udfordre princippet om, at hvert enkelt rådsmedlem alene stemmer efter egen overbevisning uden hensyntagen til, hvad chefen mener!

Løsning:

Der er derfor behov for at sætte et "loft" for præsteindflydelsen. Jeg vil foreslå, at man sætter et loft således, at antallet af præster i menighedsrådet aldrig kan udgøre mere end 25 % af hele rådet, dvs. at antallet af præster aldrig må overstige en tredjedel af antallet af lægmænd. Det betyder konkret følgende:

5 folkevalgte lægfolk:	1 præst
6-8 folkevalgte lægfolk:	2 præster
9-11 folkevalgte lægfolk:	3 præster
12-14 folkevalgte lægfolk:	4 præster
15 folkevalgte lægfolk:	5 præster.

Antallet af præster i rådet kan således være fra 1 til 5.

For domkirken i København vil det betyde, at vi med 9 lægmænd har plads til 3 præster – en halvering i forhold til nu. Det vil give en helt anden og bedre balance – og en større demokratisk legitimitet.

I sogne, hvor der er flere præster end antallet af præstepladser i menighedsrådet, skal der derfor ske en valghandling. Den kan naturligvis indrettes på flere måder. Jeg finder det naturligt, at den *kirkebogsførende* præst (i gamle dage sognepræsten) er *født medlem* af menighedsrådet. De øvrige præster vælger blandt deres midte det antal præster, man har pladser til. Skal man vælge mere end 1 præst bør der være en mulighed for valg efter forholdstalsmetoden for at sikre en så bred repræsentation som muligt og for at undgå, at en flertalsgruppe sætter sig på alle pladserne.

Teknisk løsning:

I § 2, stk. 1 indføres et nyt 2. punktum:

"Antallet af præster i rådet kan dog højst udgøre en tredjedel af antallet af folkevalgte lægfolk."

I § 2 indføres et nyt stk. 3:

"Hvis antallet af ansatte præster overstiger antallet af pladser for præster i rådet, foretages en valghandling. Den kirkebogsførende præst er født medlem. De øvrige præster vælges blandt og af de øvrige præster. Såfremt én af de ansatte præster kræver det, skal valget foregå efter forholdsvalgmetoden, jf. § 21, stk. 2 om valg til udvalg."

Den 10. december 2019
Mogens Lønborg